بسم الله الرحمن الرحیم

۴. رمضان میاشت د فتوحاتو او بریالیتوبونو میاشت ده

۲. د مکې فتحه

الحمد لله الذي فتح أبواب الجنان لعباده الصائمين، والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين، المبعوث رحمة للعالمين وآله وصحبه الطيبين الطاهرين، ومن تبعه وسار على دربه، واهتدى بهديه واستن بسنته، ودعا بدعوته إلى يوم الدين

ژباړه: *د هغه الله سبحانه وتعالی ثنا او ستاینه چې د روژه نیونکو بندګانو لپاره یې د جنتونو دروازې پرانیستې دي او له نبیانو او رسولانو څخه پر هغه غوره نبي او رسول الله ﷺ سلام او درود چې د ټولې نړۍ لپاره رحمت رالیږل شوی همدا راز د هغه پر کورنۍ او اصحابو رضوان الله علیهم اجمعین دې سلام او درود وي او پر هغو کسانو دې سلام او درود وي، چې د هغه پیروي یې کړې او پر لاره یې روان شوي، د هغه په هدایت سره یې سمه لاره موندلې او د قیامت تر ورځې پورې یې د هغه په بلنه سره دعوت کړی وي.*

اما بعد:

د ایمان وروڼو!

رسول الله ﷺ د مکې پر لور روان و، له خپل کاکا عباس سره یې چې له خپلې کورنۍ سره مدینې منورې ته د هجرت په نیت روان و، ولیدل. کله چې هغه ﷺ «مرالظهران» ته ورسید، هلته یې خپل پوځیان مېشت کړل او هر مسلمان ته یې د اور په بلولو امر وکړ، ترڅو د پوځ دېروالی د قریشو پر معنویاتو، پرته له دې چې له نژدې یې ویني او یا یې وپېژني، اغېز وکړي او له جنګ پرته ورته تسلیم شي!

په دره کې لسګونه زره لمبې بلې شوې، چې لیدو به یې په زړونو کې وېره پیدا کېده او قریش له هغه څه څخه چې غیب ورڅخه پټ کړي وو، په هېڅ نه پوهېدل. یوازې دری مشران؛ ابوسفیان بن حرب، بدیل بن ورقاء او حکیم بن حزام راوتلي وو، ترڅو ځانونه خبر کړي. نو د اور پر خوا روان شول، خو څه یې چې ولیدل، حیران یې کړل او مسلمانان په خپل پلان روان وو، د هغوی په شاوخوا کې څارګر تیت شوي وو، ترڅو چې قریش اړ شي چې له تسلیمېدو پرته بله لار نشته. هغوی د قریشو سړي وموندل، ویې نیول او رسول الله ﷺ ته یې راوستل.

د رسول الله ﷺ کاکا عباس د مسلمانانو له پوځي غونډ څخه د رسول الله ﷺ پر اس سپور وتلی و، ابو سفیان او د هغه ملګري يې وليدل او اعلان يې وکړ چې هغوی د مسلمانانو په سیمه کې دي؛ خو ابوسفيان ورپسې راغی او له رسول الله ﷺ سره يې د ليدو غوښتنه وکړه. دا د عباس لپاره یو فرصت و، د قريشو مشرانو ته يې قناعت ورکړ، چې نور اسلام د دوی او د قوم لپاره تر هرڅه غوره دی او د دوی قصد او کینه به له نن وروسته قريشو ته هېڅ ګټه ونه رسوي. کله چې هغه رسول الله ﷺ وليد، ورته ويې ويل: هلاک شې اې ابوسفيانه! آیا نه پوهېږې، چې له الله سبحانه وتعالی پرته بل څوک د عبادت وړ نه دی!؟ آیا نه پوهېږې چې زه د الله سبحانه وتعالی رسول یم!؟ ابوسفيان وويل: زما مور او پلار دې له تا قربان شي، ته ډېر حليم، کريم او خپلوي پالونکی يې! خو د دغه په اړه لاتراوسه پورې زما په نفس کې يو څه شته. عباس ورته وويل: هلاک شې اسلام راوړه او شاهدي ورکړه چې له الله سبحانه وتعالی پرته بل د عبادت وړ نشته او رسول الله ﷺ د الله سبحانه وتعالی رسول دی. نو په دې وخت کې ابوسفيان ته ښکاره شوه چې پر حق شهادت د خلاصون یوازینی لار ده، نو اسلام يې راووړ. عباس وويل: يا رسول الله! ابوسفيان فخر خوښوي، هغه ته يو څه ورکړه، رسول الله ﷺ وويل: هو، څوک چې د ابوسفيان کورته ننوځي، هغه خوندي دی، چا چې خپله دروازه بنده کړه، هغه هم خوندي دی، څوک چې مسجد ته ننوتل هغوی هم خوندي دي. رسول الله ﷺ ابوسفيان ته دغه امتياز ورکړ، ځکه هغه د نفس او عاطفې له مخې فخر خوښاوه، چې نور نه چا ته ضرر رسوي او نه خپله هغه کوم ضرر ته اړتيا لري.

د ایمان ورونو!

کله چې ابو سفيان د بيرته تګ غوښتنه وکړه، نو رسول الله ﷺ عباس ته وويل: د درې په تنګ ځای کې يې ودروه، يعنې کله چې دره پای ته رسيږي، هلته يوه تنګه لاره ده، چې له غره څخه راوځي، ترڅو د الله سبحانه وتعالی پوځونه تېر شي او ويې ويني. په دغه کار يې ستره پايله لاسته راوړه او هر ځل به چې هره قبيله تېرېده، نو له عباس څخه به يې د هغې په اړه پوښتل او عباس به يې نوم ورته اخيست. هغه به ويل: دوی چا راوستي دي؟ خو کله چې رسول الله ﷺ په زرغونه کتيبه کې له انصارو او مهاجرينو سره تېرېده، نو يوازې د اوسپنو رڼا يې معلومېده، ويې ويل سبحان الله عباسه! دغه څوک دي؟ ورته ويې ويل: دا رسول الله ﷺ دی له مهاجرو او انصارو سره. ابو سفيان چې په زړه کې يې د مقاومت هېڅ پاتې نه شول، ويې ويل: له دغو سره هېڅوک د مقاومت ځواک نه لري. والله ابوالفضله د وراره ملک دې ډېر ستر او پراخ شوی. عباس ورته وويل: ابوسفيانه دغه نبوت دی. ابوسفيان وويل: ډېر ښه!

بيا عباس په دغه مناسبه ګړۍ کې وويل: ابوسفيانه خپل قوم ته هڅه وکړه، يعنې قوم ته دې ورشه. نو ابوسفيان مکې ته بيړه وکړه او مکې ته په حيرانۍ سره داخل شو او په هسک آواز سره يې ويل: قريشو! محمد له داسې پوځ سره راغلی چې تاسې يې هېڅ د مقابلې وړتيا نه لرئ، څوک چې د ابوسفيان کورته ننوت، هغه خوندي دی.

د هغه مېرمن د عتبه لور هند ځيړه شوه، ابو سفيان يې له ګرېوانه ونيو او ويې ښکنځه، خو هغه يې ښکنځل ونه زغمل، بلکې خپل ټول قوم ته يې وويل: هلاک شئ! په خپلو ځانونو مه تېروځئ، تاسو ته داسې يو پوځ راغلی چې د مقابلې وړتيا يې نه لرئ، څوک چې د ابوسفيان کورته داخل شي هغه خوندي دی. قريشو وويل: الله دې ووژنه ستا کور زموږ لپاره بسنه کوي؟ بيا ابوسفيان وويل: چا چې پر ځان پسې خپله دروازه بنده کړه، هغه هم خوندي دی. بيا يې وويل څوک چې مسجد ته ننوځي، هغه هم خوندي دی. نو خپلو کورونواو يا هم مسجد ته بيړه وکړئ. خو ځينو قريشو پر جنګ ټينګار کاوه.

او په پای کې د ایمان ورونو!

الله سبحانه وتعالی دې وکړي چې د رمضان مياشتې پر دغو غوره ورځو کې زموږ سترګې د خلافت دولت په ليدو سره خوږې کړي او موږ خپل وفاداره او اخلاصمن پوځيان وګرځوي او الله سبحانه وتعالی پر دغو ټولو ځواکمن او ولي ذات دی.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

* * *

استاد محمد احمد النادي